

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/23/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010756
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124010756.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: N. D., nar. XX.XX.XXXX v T., trvale bytom B. S. I. XXXX/XX, T., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.04.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: N. D., nar. XX.XX.XXXX v T., trvale bytom B. S. I. XXXX/XX, T., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 05.05.2021, sp. zn. 5T/124/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 16.03.2023, sp. zn. 5To/131/2022,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 14.03.2024 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: N. D., nar. XX.XX.XXXX v T., trvale bytom B. S. I. XXXX/XX, T., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

V čase rozhodovania o návrhu odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 05.05.2021, sp. zn. 5T/124/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 16.03.2023, sp. zn. 5To/131/2022, vo výmere 18 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, a to za prečin zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor navrhol žiadosť zamietnuť pre trestnú minulosť odsúdeného a čiastočný kritický postoj k trestnej činnosti.

Odsúdený uviedol, že na návrhu trvá.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: rozsudok Okresného súdu Trnava z 05.05.2021, sp. zn. 5T/124/2015 (č. I. 14-17), uznesenie Krajského súdu v Trnave z 16.03.2023, sp. zn. 5To/131/2022 (č. I. 18-21), hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta (č. I. 22-21), lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Leopoldov najmä vyplýva, že odsúdený do ústavu nastúpil zo slobody sám dňa 08.06.2023. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu je na požadovanej

úrovni. Ústavný poriadok dodržiava a časový rozvrh dňa rešpektuje. Zásady osobnej a kolektívnej hygieny má osvojené, v osobných veciach si udržiava priemerný poriadok. V kolektíve odsúdených neboli zaznamenané konfliktné situácie, pokyny personálu plní. Bol disciplinárne odmenený dňa 28.02.2024 za vzorné plnenie si pracovných povinností. Disciplinárne potrestaný nebol. Je zaradený na pracovisko so zameraním na kovovýrobu. Svoje pracovné povinnosti si plní k spokojnosti nadriadených. Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dodržiava. Do prác na zlepšenie prostredia sa zapája čistením a upratovaním spoločných priestorov na ubytovni. Pracovné zaradenie má na neho pozitívny vplyv, postupne si rozširuje svoje pracovné zvyklosti a zručnosti. Vo voľnom čase sleduje televízne vysielanie, číta knihy a časopisy. V rámci aktivít kultúrno-osvetovej činnosti sa zúčastnil prednášky, besedy, kultúrno-zábavného podujatia a kvízu. Aktivity boli zamerané na rôznorodé témy vrátane tých, ktoré sú smerované na problematiku prevencie závislostí. Je cielene vedený k zmyslupnejšiemu tráveniu voľného času. Počas výkonu trestu udržiava sociálny kontakt s matkou a sestrou formou telefonovania. Právo prijať návštevu doposiaľ nevyužil. Vzťahy v rodine považuje za funkčné a podporné. Stanovené ciele programu zaobchádzania plní čiastočne, nakoľko zaujíma k trestnej činnosti iba čiastočne kritický postoj. Priznáva, že sa dopustil skutku, za ktorý bol odsúdený a čiastočne identifikuje okolnosti, ktoré ho viedli k jeho páchaniu. S prihliadnutím na jeho intelektové schopnosti zo svojej minulosti vyvodzuje pre seba poučenie do budúcnosti. Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá. Riaditeľ odporúča podmienené prepustenie s dohľadom.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmieneného prepustenia 08.03.2024, a že odsúdený bol súdne trestaný 4 krát, vykonané tresty odňatia slobody 1 krát.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 5 záznamov z obdobia rokov 1995 až 2021, a to napríklad za lúpež, podvod, krádež, a zanedbanie povinnej výživy. Odsúdený bol v roku 2007 podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a osvedčil sa.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienenom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienené prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní

stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmienečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ku dňu 08.03.2024. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 22.04.2024 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd je toho názoru, že splnenie tejto podmienky je potrebné skúmať s poukazom na správanie odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, ako aj s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného a povahu trestnej činnosti, za ktorú vykonáva trest. Správanie odsúdeného, ktorý už bol opakovane súdne trestaný a už bol vo výkone trestu odňatia slobody, je podľa názoru súdu potrebné hodnotiť prísnejšie oproti správaniu odsúdeného, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný a vo výkone trestu odňatia slobody je prvý krát.

Odsúdený bol pred súčasným výkonom trestu 4 krát súdne trestaný v období rokov 1995 až 2018, z toho 1 krát vykonal trest odňatia slobody, a v roku 2007 bol z výkonu trestu podmienečne prepustený.

Súd je toho názoru, že očakávanie vedenia riadneho života pri podmienečnom prepustení je potrebné vykladať širšie v tom zmysle, že sa neočakáva vedenie riadneho života len počas skúšobnej doby podmienečného prepustenia, ale aj počas dlhého obdobia po jej skončení.

Súd tiež poukazuje na to, že odsúdený síce vykonáva trest za prečin zanedbanie povinnej výživy, teda vo všeobecnosti za menej závažnú trestnú činnosť, avšak z vykonaného dokazovania vyplýva, že tejto trestnej činnosti sa odsúdený dopúšťal až niekoľko rokov v období od roku 2014 do roku 2021, pričom za totožnú trestnú činnosť už bol predtým odsúdený. Teda, odsúdený síce bol podmienečne prepustený

v roku 2007, od kedy sa od neho očakávalo vedenie riadneho života v budúcnosti, avšak napriek tejto skutočnosti sa neskôr v období niekoľkých rokov dopúšťal trestnej činnosti.

V kontexte týchto skutočností súd posudzoval správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody na účely posúdenia prvej materiálnej podmienky.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Leopoldov vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, ústavný poriadok dodržiava, neboli zaznamenané konfliktné situácie, doposiaľ bol jedenkrát disciplinárne odmenený dňa 28.02.2024 pochvalou za plnenie pracovných povinností, disciplinárne potrestaný nebol, je pracovne zaradený, stanovené ciele programu zaobchádzania plní čiastočne, nakoľko zaujíma k trestnej činnosti iba čiastočne kritický postoj.

Z lustrácie ZVJS vyplýva, že odsúdený vykonáva trest od 08.06.2023, predpokladaný koniec trestu je 08.12.2024.

Napriek aj pozitívnym zmienkam o správaní odsúdeného vo výkone trestu (pracovné zaradenie, absencia disciplinárneho trestu, 1 disciplinárna odmena, dodržiavanie ústavného poriadku) je súd toho názoru, že v kontexte trestnej minulosti odsúdeného, skutočnosti, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v ústave so stredným stupňom stráženia, a s poukazom na len čiastočný kritický postoj k trestnej činnosti, a tým len čiastočné plnenie programu zaobchádzania, nemožno konštatovať polepšenie sa odsúdeného.

Pokiaľ bol odsúdený v minulosti opakovane súdne trestaný, bol vo výkone trestu odňatia slobody, a bol aj podmiennečne prepustený, je jeho správanie vo výkone trestu potrebné posudzovať prísnejšie.

Touto optikou súd dospel k záveru, že správanie odsúdeného je „len“ štandardné, odsúdený sa správa tak, ako sa to od neho vo výkone trestu vyžaduje, a v jeho správaní chýba jeho úprimný a aktívny záujem preukázať skutočné polepšenie a dlhodobú zmenu jeho prístupu k životu. Takéto správanie vo výkone trestu podľa názoru súdu svedčí skôr o adaptácii odsúdeného na podmienky výkonu trestu, a nemožno hovoriť o aktívnom a vlastnom iniciatívnom správaní odsúdeného, ktorým by mal odsúdený záujem preukázať dlhodobé polepšenie.

Tu je potrebné poukázať aj na len čiastočne kritický postoj odsúdeného k trestnej činnosti uvedený v hodnotení riaditeľa ústavu, pričom odsúdený iný postoj k trestnej činnosti, de facto žiadny svoj postoj k trestnej činnosti, neuviedol ani vo svojom návrhu, a ani počas verejného zasadnutia, kde jeho jediné vecné vyjadrenie počas verejného zasadnutia bolo, že na návrhu trvá.

Na základe všetkých uvedených skutočností dospel súd k záveru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie, preto nemožno konštatovať splnenie prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Pretože nie je splnená prvá materiálna podmienka, zo svojej podstaty nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka, pretože ak nie je preukázané polepšenie odsúdeného, potom platí, že od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v prípade jeho prepustenia na slobodu. Keďže pre nesplnenie prvej materiálnej podmienky nemôže byť splnená druhá materiálna podmienka, nie je daný dôvod na to, aby sa súd bližšie zaoberal splnením druhej materiálnej podmienky.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský

súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.